

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum peccatum originale per prius sit in voluntate, quam in alijs
potentijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

peccatum originale est vniū, potētiae autē aīa vniū in
 in essentia eius tamquā in cōi radice. sed ita rō nō
 cogit, q̄a potētiae aīa ē vniū alio modo. s̄vitate
 ordinis, & ē vnitae alicuius primae potētiae mo-
 uētis & dirigētis: sed oportet aliunde huius veritatis
 inquisitionē accipere. Et q̄dem cum p̄c̄m origina-
 le ex carne deriuēt ad animā, nulli dubium esse p̄t;
 quin aliquo modo, saltē in via generationis & tēpo-
 ris, per prius sit p̄c̄m originale in essentia aīa quā
 in potentijs: cum aīa per suā essentiam d̄ immediate
 corpori vniatur vt forma; non aut p̄ suas potētias,
 vt alibi ostēsum est. sed si quis dicat, q̄ p̄c̄m origina-
 le est p̄ prius in essentia aīa: ordine generationis &
 tēporis, q̄ in potētijis aīa, sed in potētijis est prius or-
 dine naturae, sicut prius dictū est de aīa & carne, hoc
 stare nō p̄t. Nō. n. eodē modo cōparatur essentia
 aīa ad potētias, sicut cōparatur corpus ad animā:
 nā corpus cōparatur ad animā, vt materia ad for-
 mā, materia autē p̄cedit formā in via generationis, &
 tēporis: sed forma p̄cedit materiā in via p̄fectionis
 & naturae. Essentia autē aīa cōparatur ad potētias,
 sicut forma substāntialis ad p̄prietates naturales
 consequentes: substāntia autē est prior accidere, tē-
 pore, natura, & fm rōnem, vt p̄batur in 7. Metaph.
 vnde omnibus modis peccatū originale per prius
 est in essentia animae, quā in potētijis, & ab essen-
 tia animae deriuatur ad potētias: sicut & naturae p̄-
 cessus est ab essentia animae ad potētias, peccatum
 autem originale respicit naturam, vt dictum est.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ iustitia origina-
 lis non sic erat in voluntate, quin per prius esset in
 essentia animae. erat enim donum collatum naturae.

AD SECVNDVM dicendum, quod concupiscentia
 est peccatū originale materialiter, & quasi per de-
 riuationem a superiori, vt supra dictum est.

AD TERTIVM dicendum, quod essentia animae cō-
 paratur ad potētias, sicut forma substāntialis ad
 p̄prietates consequentes, puta forma ignis ad ca-
 lidum. Calor autem non agit nisi in virtute formae
 essentialis ignis: alioquin non ageret ad formā sub-
 stāntialem, unde forma substāntialis est primū prin-
 cipium actionis. Et sic etiam essentia animae est per
 prius, principium actionis quā potētia.

AD QVARTVM dicendum, quod inordinatio po-
 tentiarum animae est ex defectu naturae, qui primo
 & principaliter respicit essentiam animae.

AD QVINTVM dicendum, q̄ in Adā p̄sona corrupta
 naturā, & id in eo primo fuit corruptio in potētijis
 aīa, q̄ in essentia: sed in homine q̄ nascitur ex Adam
 natura corrumpit personam, & ideo in isto p̄ prius
 corruptio pertinet ad essentiam, quā ad potētias.

AD SEXTVM dicendum, quod essentia animae nō
 solum est forma corporis dans ei vitam: sed etiam
 est principium potentiarum. Et sic per prius est pec-
 catum originale in essentia animae.

AD SEPTIMVM dicendum, quod ipse potētiae ra-
 tionales deriuantur ab essentia animae in quantum
 est agens natura. Et ideo esse susceptivum peccati,
 deriuatur ad potētias ab essentia animae.

ARTICVLVS V.

Vtrum peccatum originale per prius sit in voluntate, quā
 in alijs potētijis.

QVINTO queritur, vnum p̄c̄m originale per
 prius sit in voluntate, q̄ in alijs potētijis. Et vñ
 q̄ non Peccatum, n. originale est infectio quaedam:
 sed inter potētias animae, generatiua dicitur esse
 magis infecta. ergo peccatum originale per prius

A est in generatiua potētia, & non in voluntate.

¶ 2. Praet. Carentia originalis iustitiae, q̄ Ansel. dicit
 esse originale peccatum, attenditur fm hoc; q̄ infe-
 riores vires rebellant rōnē sed huiusmodi rebellio
 est in inferioribus viribus, ergo peccatum origina-
 le per prius est in inferioribus viribus.

¶ 3. Praet. In peccato actuali auctio ab inēdmutabi-
 li bono, sequitur conuersionē ad cōmutabile bo-
 nū: sed in peccato originali cōcupiscentia se habet,
 sicut conuersio in peccato actuali, sicut supra dictū
 est, ergo cū cōcupiscentia sit in virib. inferiorib. pec-
 catū originale per prius est in viribus inferioribus.

¶ 4. Praet. Peccatū originale, vt dictum est, est carē-
 tia originalis iustitiae: iustitia autē est virtus moralis,
 oēs autē virtutes morales sunt in irrationabilib. parti-
 bus animae, vt Com. dicit in 3. Ethic. ergo peccatū
 originale ē est p̄ prius in irrationabilibus partib. aīa.

¶ 5. Praet. Peccatū originale est q̄dā p̄uersio regimi-
 nis aīa: sed regimē aīa p̄inet ad rōnē, ergo peccatū
 originale p̄ prius est in rōne aīa: q̄ in uoluntate.

¶ 6. Praet. Poena peccati originalis est carentia visio-
 nis diuinae, quae pertinet ad intellectum: sed poena re-
 spondet culpa. ergo peccatum originale, per prius
 est in intellectu, quā in voluntate.

SED CONTRA est, quod Ansel. dicit in lib. de Con-
 ceptu virginali, q̄ iustitia est restitudo voluntatis:
 sed peccatum originale est priuatio originalis iusti-
 tiae, ergo est per prius in voluntate.

RESPON. Dicendum, q̄ subiectum uirtutis, aut
 vitij intuentur esse aliqua pars aīa fm q̄ participat
 aliquid ab aliqua superiori potētia: sicut irascibilis
 & concupisibilis sunt subiectum aliquarum uirtu-
 tum, in quantum participat rationem, vnde oportet
 dicere, q̄ rōnale sit primo & p̄ se subiectū virtutis.
 Ad hoc ergo, q̄ inueniatur primū subiectum pec-
 cati originalis in potētijis aīa, oportet considerare
 quae sit illa potētia, a qua omnes aīa habēt, q̄ sint
 susceptivae peccati. Oportet. n. ex necessitate, q̄ ad
 illam potētiam peccatū originale per prius deri-
 uetur ab essentia animae. Manifestum est autē, q̄ pec-
 catum fm q̄ nunc de peccato loquimur, est cui de-
 betur poena: ex hoc autē actib. nostris poena debet
 & increpatio, quia sint uoluntarij, vnde a volunta-
 te deriuat ad alias potētias aīa, q̄ sint susceptivae
 peccati, vnde patet q̄ peccatum originale per prius
 est in uoluntate inter omnes potētias animae.

AD PRIMVM ergo dicendum, q̄ sicut supra dictum
 est, infectio peccati d̄ esse in aliquo: uel in actu, si-
 cut in proprio subiecto: uel in uirtute, sicut in cā. Cau-
 sa autē originalis peccati est actus generationis, qui
 quidē ad uirtutē generatiuam pertinet, sicut ad ex-
 quentē, & ad concupisibilem, sicut ad appetentē
 & imperantē: ad sensum autē tactus sicut ad sentien-
 tē delectationē & nuntiantē. vnde infectio origina-
 lis peccati d̄ esse per prius in istis potētijis uirtute,
 sicut in causa: nō autem sicut in proprio subiecto.

AD SECVNDVM dicendum, q̄ rebellio inferiorū
 viriū ad superiores est per subtractionē uirtutis, q̄
 inerat viribus superioribus, sicut supra dictum est.
 Et ideo peccatum originale magis est in superiori-
 bus viribus, quā in inferioribus.

AD TERTIVM dicendum, q̄ auctio sequitur cōuer-
 sionem in uia generationis: sed ratio peccati actua-
 lis p̄ficiunt in auctione: & similiter ratio peccati
 originalis in iustitiae priuatione. Et ideo per prius
 est peccatum originale in uoluntate.

AD QVARTVM dicendum, q̄ dictum Com. non hēt
 Quāst. dif. S. Tho. R 3 veritatem

Locis art. in
 preced. cita-
 tis in arg. 1.

Art. 2.

Art. 2.

Aristot. 3.
 Ethic. c. 10.
 tom. 5.

Cap. 3. me.
 dio illius.

r. 2. q. 84. ar.
 tic. 3.

Art. 3. huius
 quest.

Art. 2. huius
 quest.

veritate in omnib. virtutib. moralibus: sed solum in his quae sunt circa passiones, quae sunt irrationabili-
bus. ergo nec transgressio Adae nocet omnibus hominibus. Et sic non omnes qui ex Adam semina-
ter generantur, contrahunt ab eo originale peccatum.
¶ 9. Præt. Corrupto inferiori non corrumpitur superius. Non enim sequitur si non sit homo, quod non sit animal, sed econverso: sed natura humana est superius ad quamcumque personam humanae naturae. Ergo personalis infectio ipsius Adae, potuit corrumpere totam naturam humanam originali peccato.
¶ 10. Præt. Per baptismum aut tollitur corruptio naturae, aut non. Si tollitur, non ergo per actum naturae transfunditur peccatum originale in prolem: si autem non tollitur, aequaliter se habet illa corruptio ad animam generantis, & ad animam prolii generatae. Sed ergo animam generantis non inficit culpa originalis: neque anima prolii generatae culpa inficitur originali peccato.
¶ 11. Præt. Ansel. dicit in libro de Conceptu virginis, quod peccatum non est magis in femine quam in spuro: sed nihil potest conferri alteri quod non habeat. ergo generatio quae fit ex femine Adae, non potest fat peccatum originale in prole.
¶ 12. Præt. Aug. dicit in lib. de Perfectione Iulianae, quod ex necessitate naturae fit, culpa caret: sed non quod causat ex femine in prole, causatur ex necessitate naturae: ergo culpa caret. Non ergo quae ex Adam seminaliter generantur, peccatum originale contrahunt.
¶ 13. Præt. Semens est quoddam corpus: sed actio corporis non est in momento, sed in tempore. Anima autem per culpam inficitur in momento. non ergo talis infectio causatur ex femine.
¶ 14. Præt. Phil. dicit in 1. 5. de Animalibus, quod semens est superfluum alimentum, & sic semen ex quo animal generatur, non fuit in Adam: sed peccatum originale contrahitur ab aliquibus secundum quod Adam peccauerunt, vt Apostolus dicit Rom. 5. ergo per seminalem generationem, peccatum originale deriuatur ab Adam in omnes homines.
¶ 15. Præt. Agens proximum plus imprimat in materia. Cuius signum est quod agens proximum generat simile in specie, non autem agens remotum: licet magis generatus est similis in specie homini generati non autem soli: sed infectio naturae sicut fuit in Adam, ita etiam est in proximo parente. ergo non debet dici quod illi, qui nunc generantur contra haec, autem peccatum originale ab Adam: sed a proximis parentibus.
¶ 16. Præt. Aug. dicit in lib. de Nup. & de concupiscentia, quod peccatum transfunditur in prolem non per pagum, sed libidinem: sic vt si generatio esset sine libidine, quod peccatum non duceret in prolem: sed generatio sine libidine & concupiscentia non facit diuersam dispositionem in femine maiorē & minorē intentionē caloris. Cuius nomen est quoddam corpus elementatum, diuersa dispositio in agendo reducit ad qualitates actus elementati: sed a causa differentium solum per intentionem & remotionem non producit effectus diuersos. In specie sicut ergo propagatio sine libidine non transfundit peccatum originale: ita nec propagatio cum libidine.
¶ 17. Præt. Charitas libidinem dimminuit: charitas potest augeri infinitum. Cui ergo libido non sit in infinitum, quod libido possit totaliter tolli per charitatem: & sic non est necessarium, quod omnes cum originali peccato nascantur.
¶ 18. Præt. Libido vel pertinet ad inordinationem sensus sensualitatis, vel ad improbam voluntatem: sed neutrum inuenitur in iustis generantibus. ergo illi qui eis generantur, non contrahunt originale peccatum.

Lib. 5. ca. 1. & 2. to. 5.

q. 1. de malo art. 4. & 5.

ARTICVLVS VI.

Utrum peccatum originale ab Adam deriuetur in omnes, qui seminaliter ab ipso procedunt.

Sexto quaeritur, vtrum peccatum originale ab Adam deriuetur in omnes, qui seminaliter ab ipso procedunt. Et videtur quod non. Mors enim est poena originalis peccati: sed quidam in sine matris, qui reperitur viui, Domino veniente ad iudicium, non moriuntur, vt dicit Hierony. ad Marcellum. ergo non nascuntur cum peccato originali. Sed dicendum, quod in hoc opinio Hierony. non tenebatur ab omnibus. Et sic ratio non ex necessitate concludit.

Enchir. cap. 215. to. 3.

- ¶ 1. Sed contra, id quod ex necessitate sequitur ex opinabili, non est erroneum neque contra fidem: sicut ex contingenti, quauis falso, non sequitur impossibile: sed homines aliquos ex Adae genitos non mori est opinabile, vt & aliquos sine originali nasci, quod ex hoc sequitur, non est erroneum.
- ¶ 2. Præt. Sicut Aug. dicit in Enchirid. tribus primis petitionibus orationis Dominicae possuntur aeterna, reliquis quatuor temporalia: sed inter alias quatuor petitur dimissio peccatorum vel debitorum, quorum vnum est necessitas generandi cum originali peccato. Cum ergo inconueniens sit dicere, quod oratio totius ecclesiae non exaudiatur, videtur quod alii qui in hac temporalis vita, generare potuerunt filios sine originali peccato.
- ¶ 3. Præt. nullus potest ab aliquo accipere, quod non est in eo: sed in baptizato non est peccatum originale. tollitur enim per baptismum. ergo nullus a patre baptizato nascens contrahit originale peccatum.
- ¶ 4. Præt. Apost. dicit Rom. 11. Si radix sancta, & rami. Et Dominus dicit Matth. 7. Quod arbor bona fructus bonus facit. Si ergo pater est sanctus & bonus, non generat filium peccato originali infectum.
- ¶ 5. Præt. Sicut oppositum in opposito, & propositum in proposito: sed peccator generat peccatorem, ergo generat infectum originali peccato.
- ¶ 6. Præt. Apostolus dicit ad Rom. 5. Non sicut delictum Adae, ita & donum Christi: sed donum Christi est multo potentius: sed peccatum transfusum ab Adam in aliquem, ab eo propagatur in filium. ergo & donum Christi per baptismum ab aliquo deriuatum, ab eo transfertur in filium. Et sic filij baptizatorum sine peccato originali nascuntur.
- ¶ 7. Præt. Aug. dicit in lib. de Baptismo paruulorum. Non plus nocuit transgressio primi preuaricatoris,

quam valuit incarnatio seu redemptio Saluatoris: sed redemptio Saluatoris non valet omnibus hominibus. ergo nec transgressio Adae nocet omnibus hominibus. Et sic non omnes qui ex Adam semina-
ter generantur, contrahunt ab eo originale peccatum.
¶ 9. Præt. Corrupto inferiori non corrumpitur superius. Non enim sequitur si non sit homo, quod non sit animal, sed econverso: sed natura humana est superius ad quamcumque personam humanae naturae. Ergo personalis infectio ipsius Adae, potuit corrumpere totam naturam humanam originali peccato.
¶ 10. Præt. Per baptismum aut tollitur corruptio naturae, aut non. Si tollitur, non ergo per actum naturae transfunditur peccatum originale in prolem: si autem non tollitur, aequaliter se habet illa corruptio ad animam generantis, & ad animam prolii generatae. Sed ergo animam generantis non inficit culpa originalis: neque anima prolii generatae culpa inficitur originali peccato.
¶ 11. Præt. Ansel. dicit in libro de Conceptu virginis, quod peccatum non est magis in femine quam in spuro: sed nihil potest conferri alteri quod non habeat. ergo generatio quae fit ex femine Adae, non potest fat peccatum originale in prole.
¶ 12. Præt. Aug. dicit in lib. de Perfectione Iulianae, quod ex necessitate naturae fit, culpa caret: sed non quod causat ex femine in prole, causatur ex necessitate naturae: ergo culpa caret. Non ergo quae ex Adam seminaliter generantur, peccatum originale contrahunt.
¶ 13. Præt. Semens est quoddam corpus: sed actio corporis non est in momento, sed in tempore. Anima autem per culpam inficitur in momento. non ergo talis infectio causatur ex femine.
¶ 14. Præt. Phil. dicit in 1. 5. de Animalibus, quod semens est superfluum alimentum, & sic semen ex quo animal generatur, non fuit in Adam: sed peccatum originale contrahitur ab aliquibus secundum quod Adam peccauerunt, vt Apostolus dicit Rom. 5. ergo per seminalem generationem, peccatum originale deriuatur ab Adam in omnes homines.
¶ 15. Præt. Agens proximum plus imprimat in materia. Cuius signum est quod agens proximum generat simile in specie, non autem agens remotum: licet magis generatus est similis in specie homini generati non autem soli: sed infectio naturae sicut fuit in Adam, ita etiam est in proximo parente. ergo non debet dici quod illi, qui nunc generantur contra haec, autem peccatum originale ab Adam: sed a proximis parentibus.
¶ 16. Præt. Aug. dicit in lib. de Nup. & de concupiscentia, quod peccatum transfunditur in prolem non per pagum, sed libidinem: sic vt si generatio esset sine libidine, quod peccatum non duceret in prolem: sed generatio sine libidine & concupiscentia non facit diuersam dispositionem in femine maiorē & minorē intentionē caloris. Cuius nomen est quoddam corpus elementatum, diuersa dispositio in agendo reducit ad qualitates actus elementati: sed a causa differentium solum per intentionem & remotionem non producit effectus diuersos. In specie sicut ergo propagatio sine libidine non transfundit peccatum originale: ita nec propagatio cum libidine.
¶ 17. Præt. Charitas libidinem dimminuit: charitas potest augeri infinitum. Cui ergo libido non sit in infinitum, quod libido possit totaliter tolli per charitatem: & sic non est necessarium, quod omnes cum originali peccato nascantur.
¶ 18. Præt. Libido vel pertinet ad inordinationem sensus sensualitatis, vel ad improbam voluntatem: sed neutrum inuenitur in iustis generantibus. ergo illi qui eis generantur, non contrahunt originale peccatum.